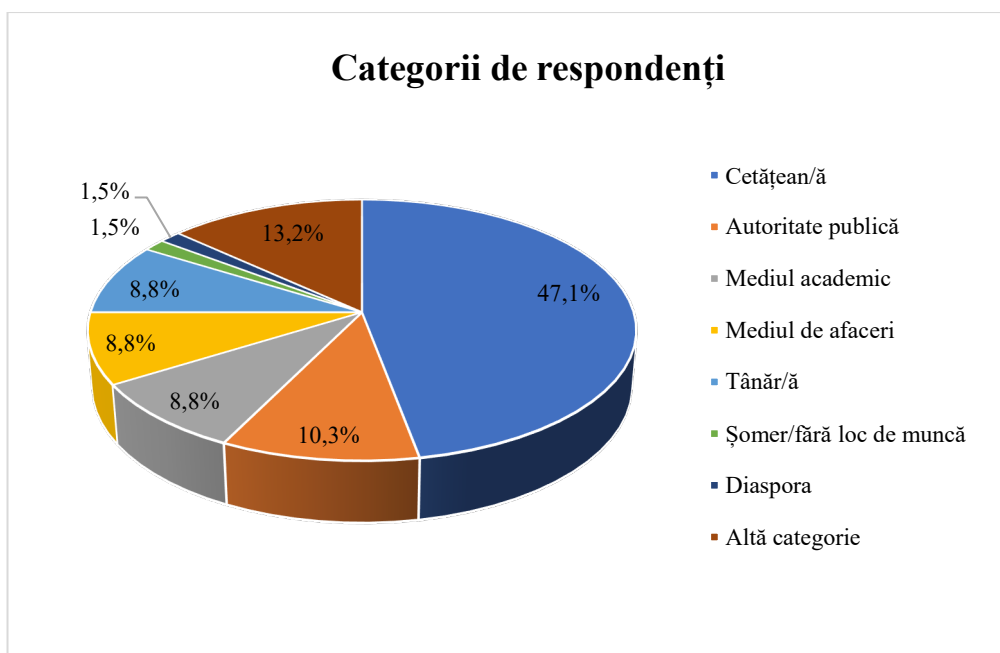

Rezultatele sondajului de inițiere a elaborării Planului de acțiuni pentru guvernare deschisă 2026-2028 al Republicii Moldova

Profilul respondenților

Chestionarul a fost completat de 68 de respondenți, dintre care 79,4% (54) din mediul urban și 20,6% (14) din mediul rural. Conform categoriilor în care se încadrează, 47,1% (32) sunt cetățeni; 10,3% (7) – reprezentanți ai autorităților publice (AP); câte 8,8% (6) – reprezentanți ai mediului academic, ai mediului de afaceri și tineri; câte 1,5% (1) – șomer/fără loc de muncă și reprezentanți ai diasporei și 13,2% (9) – altă categorie.

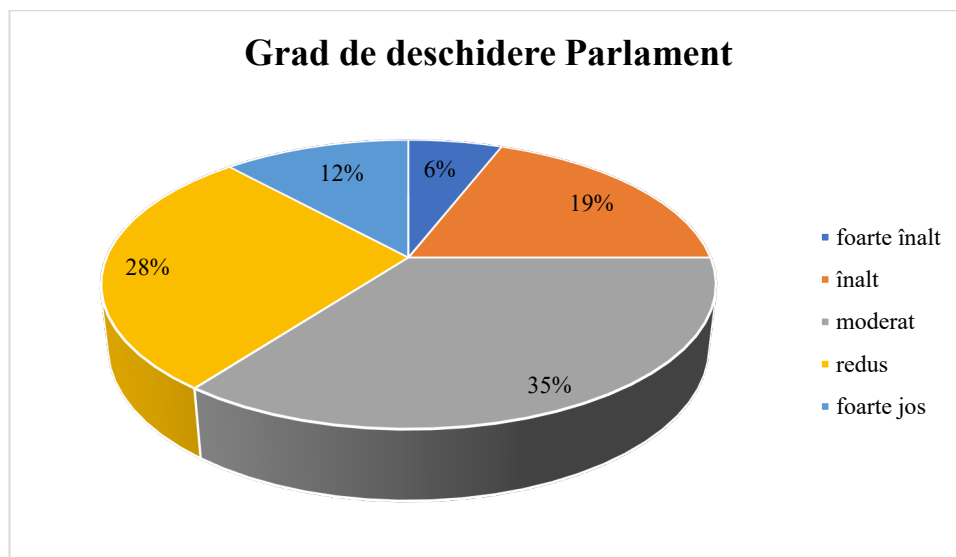

Circa 71% (48) dintre participanții la sondaj și-au exprimat deschiderea de a participa la viitoarele dezbateri sau grupuri de lucru privind elaborarea Planului de acțiuni pentru guvernare deschisă 2026-2028.

Gradul de deschidere al autorităților publice

Gradul mediu de deschidere a autorităților publice a fost estimat la 2,73 puncte din 5, cel mai înalt grad (2,79 pct.) fiind atestat în cazul Parlamentului, urmat de ministere (2,78 pct.) și de autorități publice locale (2,60 pct.).

În cazul Parlamentului, 40% dintre – respondenți consideră că autoritatea are un nivel redus sau foarte jos de transparență, 35% – un nivel moderat și 25% – un nivel înalt sau foarte înalt.

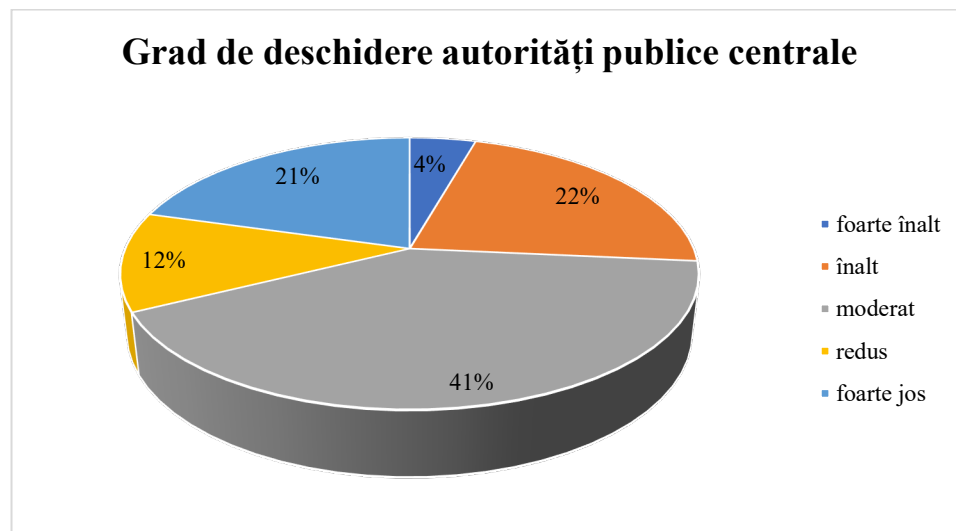
După categoria de respondenți, cel mai înalt scor mediu al gradului de deschidere a fost acordat de categoria *Șomer/ă* (4,00 pct.), urmată de autorități publice (3,67 pct.) și de mediul de afaceri (3,17 pct.).

Categorie de respondenți

Grad de deschidere Parlament

	foarte înalt	înalt	moderat	reduc	foarte jos	scor mediu
<i>Cetățean/ă</i>		5	12	12	3	2,59
<i>Autoritate publică</i>	3	1	1	1	1	3,57
<i>Mediul academic</i>		2	1	2	1	2,67
<i>Mediul de afaceri</i>	1	2	1	1	1	3,17
<i>Tânăr/ă</i>		1	4		1	2,83
<i>Șomer/ă</i>		1				4,00
<i>Diaspora</i>					1	1,00
<i>Altă categorie</i>		1	5	3		2,78
Total	4	13	24	19	8	2,79

Referitor la activitatea autorităților publice centrale, 41% dintre respondenți consideră că acestea au un nivel moderat de transparență, 33% – un nivel redus sau foarte jos și 26% – un nivel înalt sau foarte înalt.

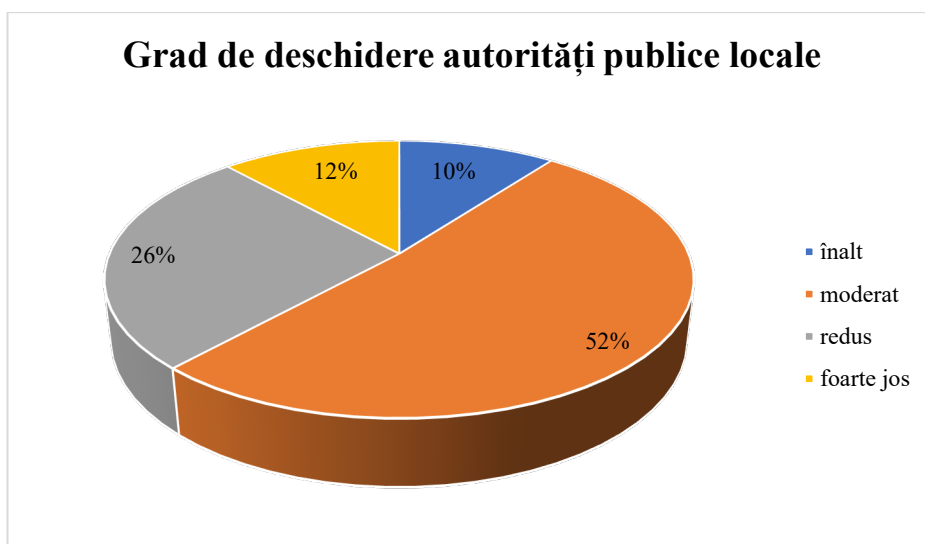
Ca și în cazul Parlamentului, categoria *Șomer/ă* a acordat cel mai mare scor mediu de transparență (4,00 pct.), urmată de categoriile *Autoritate publică* (3,57 pct.) și *Altă categorie* (3,33 pct.).

Categorie de respondenți

Grad de deschidere autorități publice centrale

	foarte înalt	înalt	moderat	redus	foarte jos	scor mediu
<i>Cetățean/ă</i>		6	15	5	6	2,66
<i>Autoritate publică</i>	3	1	1	1	1	3,57
<i>Mediul academic</i>		1	2	1	2	2,33
<i>Mediul de afaceri</i>		2	1	1	2	2,50
<i>Tânăr/ă</i>		1	3		2	2,50
<i>Șomer/ă</i>		1				4,00
<i>Diaspora</i>					1	1,00
<i>Altă categorie</i>		3	6			3,33
Total	3	15	28	8	14	2,78

În privința activității autorităților publice locale, 52% dintre respondenți consideră că acestea au un nivel moderat de transparență, 38% – un nivel redus sau foarte jos și 10% – un nivel înalt.

Gradul de deschidere a autorităților publice locale a primit cel mai mare scor de la respondenții din categoriile *Mediul de afaceri*, *Șomer/ă* și *Altă categorie* (3 pct.), urmate de categoriile *Autoritate publică* (2,86 pct.) și *Tânăr/ă* (2,67 pct.).

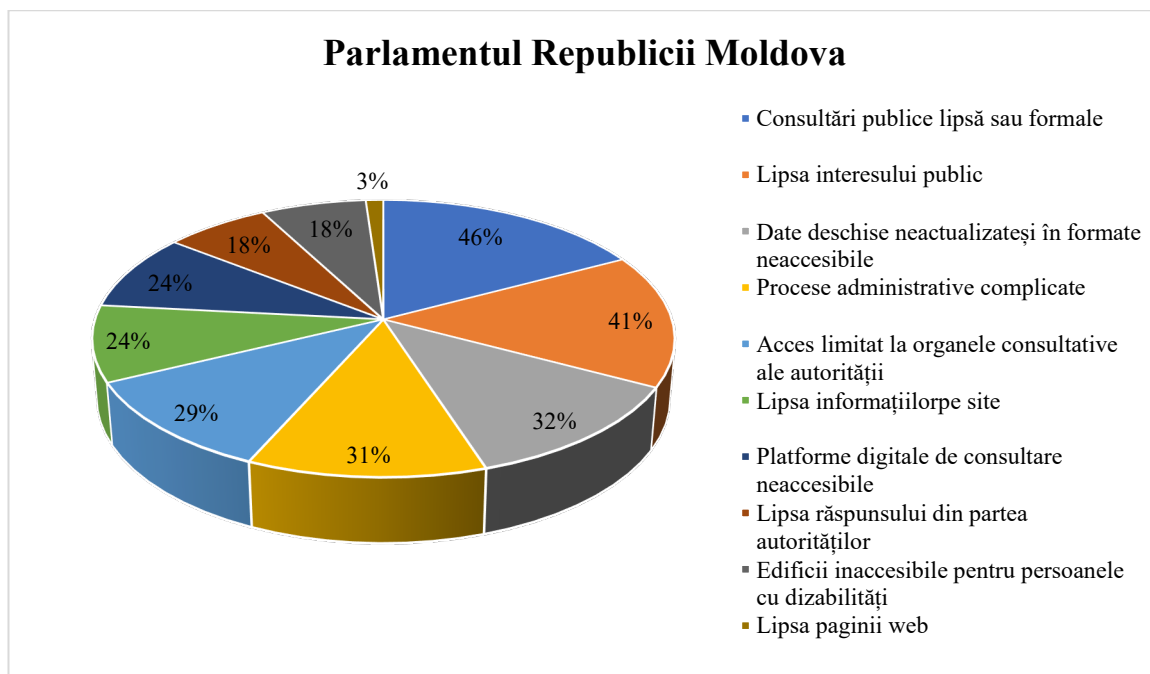
Categorie de respondenți

Grad de deschidere autorități publice locale

	foarte înalt	înalt	moderat	redus	foarte jos	scor mediu
<i>Cetățean/ă</i>		2	14	12	4	2,44
<i>Autoritate publică</i>		2	3	1	1	2,86
<i>Mediul academic</i>			3	2	1	2,33
<i>Mediul de afaceri</i>		2	2	2		3,00
<i>Tânăr/ă</i>			5		1	2,67
<i>Șomer/ă</i>			1			3,00
<i>Diaspora</i>					1	1,00
<i>Altă categorie</i>		1	7	1		3,00
Total	0	7	35	18	8	2,60

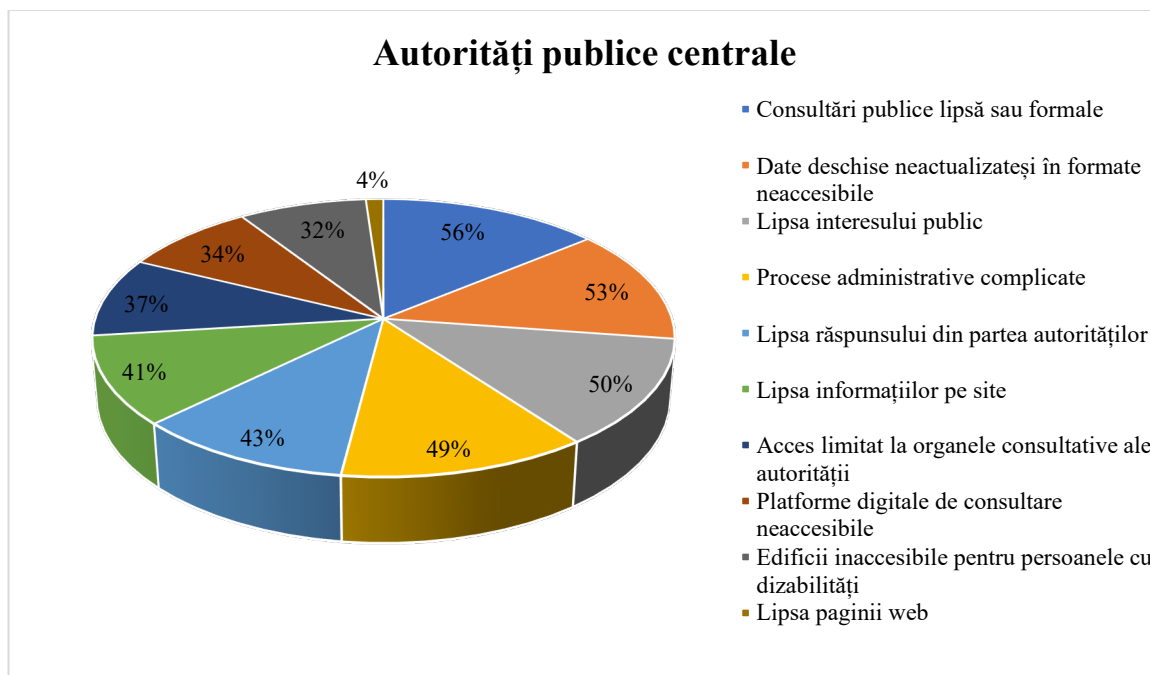
Bariere în interacțiunea cu autoritățile publice

Principalele bariere întâmpinate în interacțiunea cu autoritățile publice diferă în funcție de tipul instituției. Astfel, în cazul Parlamentului, impedimentele întâlnite cel mai frecvent de către respondenți au fost: consultări publice lipsă sau formale (46%), lipsa interesului public (41%) și date deschise neactualizate și în formate neaccesibile (32%).

Nr.	Bariera	Cetățean/ă	Autoritate publică	Mediul academic	Mediul de afaceri	Tânăr/ă	Șomer/ă	Diaspora	Altă categorie	Total
1	Consultări publice lipsă sau formale	16	2	2	2	3	0	1	5	31
2	Lipsa interesului public	13	2	5	4	0	0	1	3	28
3	Date deschise neactualizate și în formate neaccesibile	11	1	4	1	3	0	1	1	22
4	Procese administrative complicate	10	2	3	2	1	1	1	1	21
5	Acces limitat la organele consultative ale autorității	9	1	4	1	1	1	1	2	20
6	Lipsa informațiilor pe site	9	1	2	1	1	0	1	1	16
7	Platforme digitale de consultare neaccesibile	8	1	1	2	3	0	1	0	16
8	Lipsa răspunsului din partea autorităților	7	0	3	1	0	0	1	0	12
9	Edificii inaccesibile pentru persoanele cu dizabilități	9	1	1	0	0	0	1	0	12
10	Lipsa paginii web	1	0	0	0	0	0	1	0	2

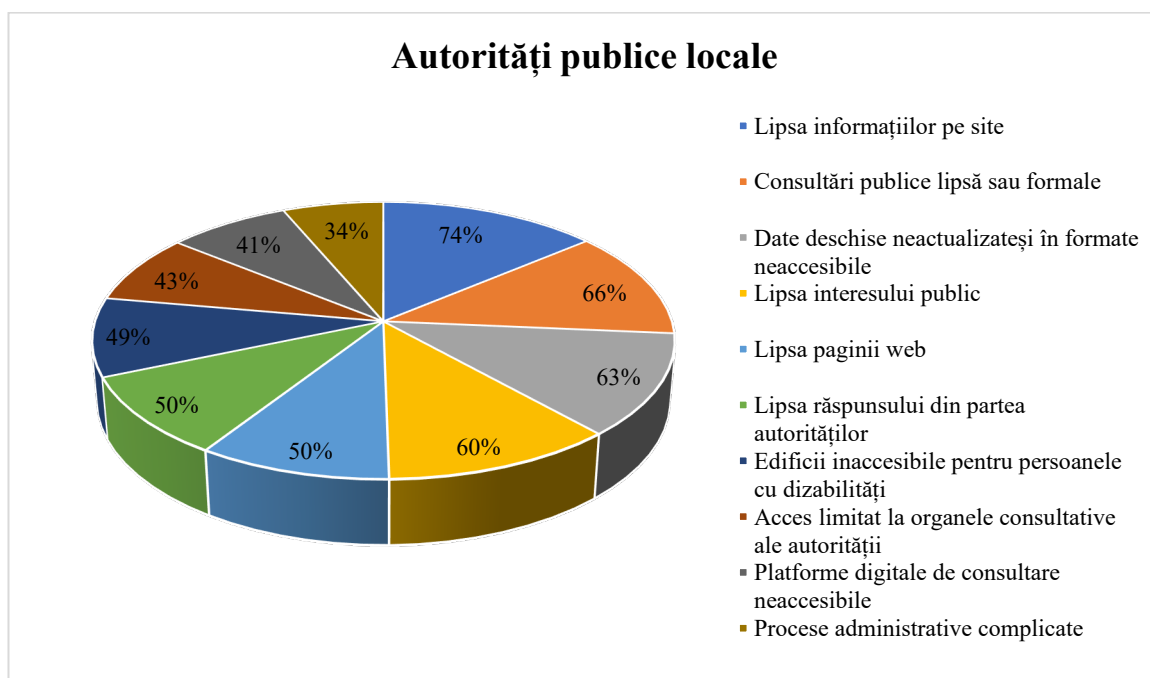
În cazul autorităților publice centrale, principalele bariere identificate au fost: consultările publice lipsă sau formale (56%), datele deschise neactualizate și în formate neaccesibile (53%) și lipsa interesului public (50%).

Nr.	Bariera	Cetățean/ă	Autoritate publică	Mediul academic	Mediul de afaceri	Tânăr/ă	Șomer/ă	Diaspora	Altă categorie	Total
1	Consultări publice lipsă sau formale	19	3	3	5	3	0	1	4	38
2	Date deschise neactualizate și în formate neaccesibile	16	4	4	4	2	1	1	4	36
3	Lipsa interesului public	12	5	5	4	2	0	1	5	34
4	Procese administrative complicate	14	5	5	4	2	0	1	2	33
5	Lipsa răspunsului din partea autorităților	15	2	5	4	1	0	1	1	29
6	Lipsa informațiilor pe site	13	1	4	4	2	0	1	3	28
7	Acces limitat la organele consultative ale autorității	11	2	3	3	2	1	1	2	25
8	Platforme digitale de consultare neaccesibile	8	4	1	4	4	0	1	1	23
9	Edificii inaccesibile pentru persoanele cu dizabilități	11	4	2	1	2	1	1	0	22
10	Lipsa paginii web	1	0	0	0	1	0	1	0	3

În ceea ce ține de interacțiunea cu autoritățile publice locale, respondenții au indicat drept impedimente prioritare: lipsa informațiilor pe site (74%), consultările publice lipsă sau formale

(66%), datele deschise neactualizate și în formate neaccesibile (63%) și lipsa interesului public (60%).

Nr.	Bariera	Cetățean/ă	Autoritate publică	Mediul academic	Mediul de afaceri	Tânăr/ă	Șomer/ă	Diaspora	Altă categorie	Total
1	Lipsa informațiilor pe site	23	5	5	4	4	1	1	7	50
2	Consultări publice lipsă sau formale	20	5	6	4	3	1	1	5	45
3	Date deschise neactualizate și în formate neaccesibile	19	6	5	4	3	1	1	4	43
4	Lipsa interesului public	16	6	5	4	3	1	1	5	41
5	Lipsa paginii web	15	5	4	2	3	0	1	4	34
6	Lipsa răspunsului din partea autorităților	17	4	5	2	2	1	1	2	34
7	Edificii inaccesibile pentru persoanele cu dizabilități	14	6	4	1	3	1	1	3	33
8	Acces limitat la organele consultative ale autorității	11	4	4	2	3	1	1	3	29
9	Platforme digitale de consultare neaccesibile	11	5	2	2	3	1	1	3	28
10	Procese administrative complicate	9	5	3	2	1	0	1	2	23

În linii generale, au fost identificate câteva bariere prioritare, comune pentru toate cele trei tipuri de entități: consultările publice lipsă sau formale, lipsa interesului public și datele deschise

neactualizate și în formate neaccesibile, care evidențiază necesitatea unor intervenții în direcțiile respective.

Domenii de intervenție pentru sporirea transparenței

Cu privire la ariile care necesită intervenție în vederea sporirii gradului de transparență a activității autorităților publice, majoritatea domeniilor au înregistrat un scor mediu mai mare de 4 puncte, cel mai înalt punctaj înregistrându-l domeniul integritate și prevenirea corupției (scor mediu 4,66 pct.), urmat de domeniile: publicarea cheltuielilor publice (4,63 pct.), monitorizarea implementării deciziilor (4,63 pct.), raportarea publică a rezultatelor reformelor (4,59 pct.) și bugetarea participativă (4,56 pct.).

Necesitatea de intervenție Domeniul	Foarte mare	Mare	Moderată	Redusă	Nu este nevoie	Scor mediu
<i>Integritate și prevenirea corupției</i>	52	10	5	1	0	4,66
<i>Publicarea cheltuielilor publice</i>	0	1	5	12	50	4,63
<i>Monitorizarea implementării deciziilor</i>	51	11	4	2	0	4,63
<i>Raportarea publică a rezultatelor reformelor</i>	50	11	5	1	1	4,59
<i>Bugetare participativă</i>	47	15	3	3	0	4,56
<i>Transparența achizițiilor publice</i>	52	9	2	2	3	4,54
<i>Consultări publice la nivel local</i>	46	15	5	1	1	4,53
<i>Platforme digitale de participare</i>	45	16	4	1	2	4,49
<i>Date deschise</i>	46	11	8	3	0	4,47
<i>Instrumente digitale de monitorizare a politicilor</i>	42	13	12	0	1	4,40
<i>Consultări publice la nivel de ministere, inclusiv la elaborarea politicilor</i>	40	16	10	2	0	4,38
<i>Acces la informații publice</i>	39	20	6	2	1	4,38
<i>Consultări publice la nivel de Parlament</i>	38	20	7	3	0	4,37
<i>Transparența algoritmilor de inteligență artificială utilizați în sectorul public</i>	41	15	7	4	1	4,34
<i>Dezvoltarea spațiului de activitate a ONG</i>	37	12	10	5	4	4,07

După categoriile de respondenți, se conturează următoarele rezultate:

- în opinia **cetățenilor**, sunt necesare intervenții în domeniile: transparența achizițiilor publice (4,84 pct.), publicarea cheltuielilor publice (4,78 pct.), consultările publice la nivel local (4,78 pct.), monitorizarea implementării deciziilor (4,72 pct.), integritatea și prevenirea corupției (4,72 pct.);
- potrivit **autorităților publice**, principalele arii de intervenție sunt: consultări publice la nivel local (4,86 pct.), platformele digitale de participare (4,57 pct.), bugetare participativă

- (4,43 pct.), monitorizarea implementării deciziilor (4,29 pct.) și raportarea publică a rezultatelor reformelor (4,29 pct.);
- reprezentanții **mediului academic** consideră prioritare domeniile: platformele digitale de participare (4,83 pct.), monitorizarea implementării deciziilor (4,83 pct.), raportarea publică a rezultatelor reformelor (4,83 pct.), integritatea și prevenirea corupției (4,83 pct.);
 - în cazul **mediului de afaceri**, 7 domenii au acumulat același punctaj – 4,83 puncte, și anume: raportarea publică a rezultatelor reformelor, integritatea și prevenirea corupției, monitorizarea implementării deciziilor, bugetarea participativă, instrumentele digitale de monitorizare a politicilor, publicarea cheltuielilor publice și transparența achizițiilor;
 - conform opțiunilor selectate de **tineri**, 6 domenii au înregistrat un scor mediu de 4,83 puncte: integritate și prevenirea corupției, publicarea cheltuielilor publice, transparența achizițiilor publice, date deschise, consultări publice la nivel local și acces la informații publice;
 - reprezentanții din categoria **Șomer/ă** consideră necesară o intervenție majoră (5 pct.) în cazul a 10 domenii: integritate și prevenirea corupției, publicarea cheltuielilor publice, transparența achizițiilor publice, date deschise, acces la informații publice, consultări publice la nivel local, bugetare participativă, consultări publice la nivel de ministere, inclusiv la elaborarea politicilor, consultări publice la nivel de Parlament și dezvoltarea spațiului de activitate a ONG;
 - În cazul **diasporei**, toate cele 14 domenii indicate în chestionar necesită o intervenție foarte mare în vederea asigurării transparenței;
 - Respondenții incluși în **alte categorii** au dat prioritate domeniilor: bugetare participativă (4,56 pct.), integritate și prevenirea corupției (4,44 pct.), monitorizarea implementării deciziilor (4,44 pct.), raportarea publică a rezultatelor reformelor (4,33 pct.), date deschise (4,22 pct.), și consultări publice la nivel de Parlament (4,33 pct.).

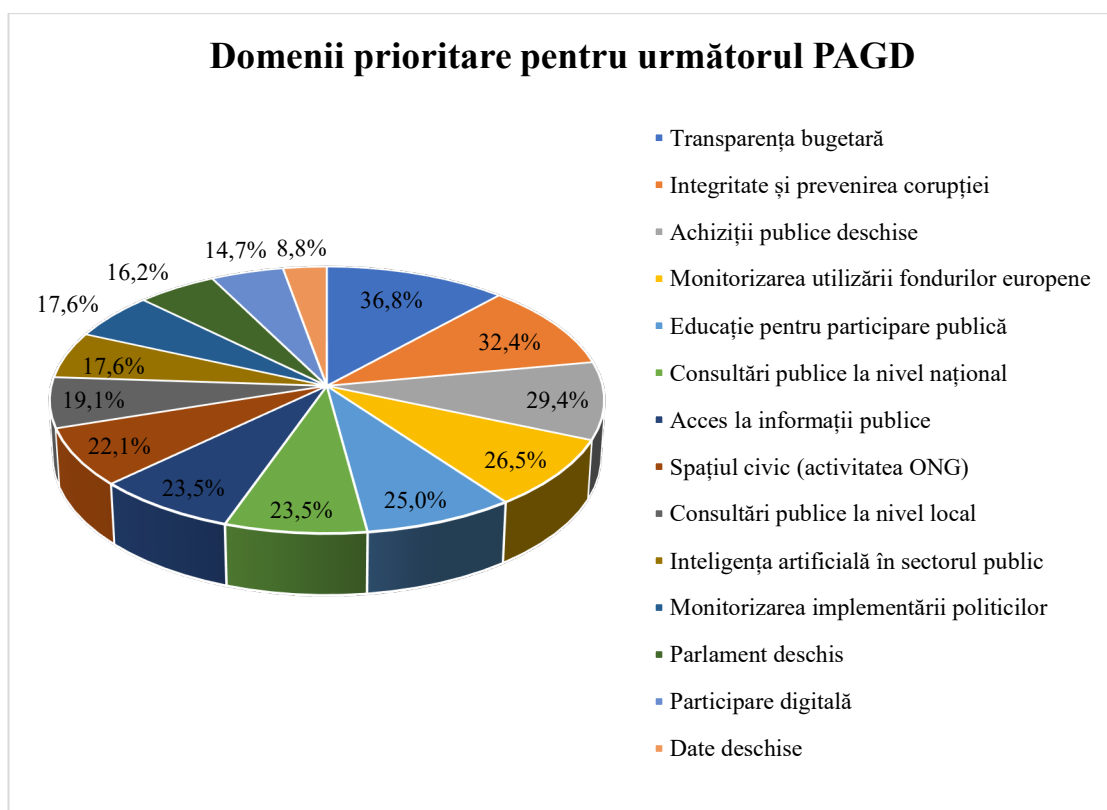
Astfel, rezultatele evidențiază existența unui consens între categoriile de respondenți privind necesitatea consolidării transparenței, atât a utilizării resurselor financiare, cât și a implementării politicilor, a participării publice și a integrității în sectorul public. Deși prioritățile diferă în funcție de specificul fiecărui grup, domenii precum prevenirea corupției, consultările publice și transparența cheltuielilor se regăsesc constant printre cele mai importante arii de intervenție.

Categoria Domeniul	Cetățean/ă	Autoritate publică	Mediul academic	Mediul de afaceri	Tânăr/ă	Șomer/ă	Diaspora	Altă categorie
Integritate și prevenirea corupției	4,72	4,14	4,83	4,83	4,83	5	5	4,44
Publicarea cheltuielilor publice	4,78	4,14	4,67	4,83	4,83	5	5	4,11
Monitorizarea implementării deciziilor	4,72	4,29	4,83	4,83	4,5	4	5	4,44
Raportarea publică a rezultatelor reformelor	4,63	4,29	4,83	4,83	4,67	4	5	4,33
Bugetare participativă	4,53	4,43	4,67	4,83	4,67	5	5	4,33
Transparența achizițiilor publice	4,84	3,86	4,5	4,83	4,83	5	5	3,56
Consultări publice la nivel local	4,78	4,86	3,67	4,33	4,83	5	5	3,78
Platforme digitale de participare	4,63	4,57	4,83	4,67	4,5	4	5	3,56

<i>Date deschise</i>	4,47	4	4,67	4,67	4,83	5	5	4,22
<i>Instrumente digitale de monitorizare a politicilor</i>	4,38	4,14	4,67	4,83	4,5	4	5	4,11
<i>Consultări publice la nivel de ministere, inclusiv la elaborarea politicilor</i>	4,59	3,86	4	4,67	4,33	5	5	4
<i>Acces la informații publice</i>	4,44	3,86	4,67	4,5	4,83	5	5	3,89
<i>Consultări publice la nivel de Parlament</i>	4,53	3,86	3,83	4,67	4,33	5	5	4,22
<i>Transparența algoritmilor de inteligență artificială utilizați în sectorul public</i>	4,38	4,14	4,5	4,5	4,33	4	5	4,11

Domenii prioritare pentru următorul Plan de acțiuni privind guvernarea deschisă (PAGD)

În ceea ce privește prioritățile pentru următorul plan de acțiuni, respondenții au evidențiat drept esențiale 4 domenii: transparența bugetară (45,5%), monitorizarea utilizării fondurilor europene (38,6%), achizițiile publice deschise (31,8%) și integritatea și prevenirea corupției (31,8%).

În funcție de categoria respondenților, domeniile prioritare se conturează după cum urmează:

- în rândul **cetățenilor**, prioritară este transparența bugetară (37,5%), urmată de achiziții publice deschise (31,25%), integritate și prevenirea corupției (28,13%), consultări publice la nivel național (25%) și Parlament deschis (25%);

- **autoritățile publice** au selectat drept prioritare domeniile: monitorizarea utilizării fondurilor europene (57,14%), educație pentru participare publică (57,14%), consultări publice la nivel local (57,14%) și transparența bugetară (42,86%);
- reprezentanții **mediului academic** au acordat prioritate domeniilor: inteligența artificială în sectorul public (66,67%), achiziții publice deschise (50%), transparența bugetară (33,33%), acces la informații publice (33,33%), integritate și prevenirea corupției (33,33%);
- pentru **mediul de afaceri**, prioritățile sunt: consultările publice la nivel național (50%), achizițiile publice deschise (33,33%), transparența bugetară (33,33%), integritatea și prevenirea corupției (33,33%), monitorizarea utilizării fondurilor europene (33,33%) și monitorizarea implementării politicilor (33,33%);
- **tinerii** consideră de importanță majoră pentru următorul plan de acțiuni consultările publice la nivel local (50%), transparența bugetară (50%), achizițiile publice deschise (33,33%), integritatea și prevenirea corupției (33,33%) și monitorizarea utilizării fondurilor europene (33,33%);
- în cazul **diasporei**, la interpretarea rezultatelor se va ține cont de faptul că, în această categorie, s-a încadrat un singur respondent, care și-a manifestat interesul pentru 11 din cele 14 domenii specificate în chestionar, și anume: consultări publice la nivel național, consultările publice la nivel local, transparența bugetară, integritatea și prevenirea corupției, monitorizarea utilizării fondurilor europene, achizițiile publice deschise, acces la informații publice, Parlament deschis, datele deschise, monitorizarea implementării politicilor, educația pentru participare publică;
- respondenții incluși în **alte categorii** au indicat drept prioritare integritatea și prevenirea corupției (55,56%), spațiul civic (activitatea ONG) (44,44%), consultările publice la nivel național (33,33%), educația pentru participare publică (33,33%) și accesul la informații publice (33,33%).

În ansamblu, rezultatele evidențiază că transparența bugetară reprezintă unul dintre domeniile cu cea mai largă susținere în rândul diferitelor categorii de respondenți, fiind inclusă printre prioritățile principale ale cetățenilor, autorităților publice, mediului academic, mediului de afaceri și tinerilor. De asemenea, achizițiile publice deschise, integritatea și prevenirea corupției, consultările publice și monitorizarea utilizării fondurilor europene se regăsesc frecvent printre domeniile considerate prioritare de majoritatea grupurilor. Totodată, analiza relevă și priorități specifice anumitor categorii de respondenți, cum ar fi inteligența artificială în sectorul public pentru mediul academic, educația pentru participare publică pentru autoritățile publice și consultările publice la nivel local pentru autoritățile publice și tineri.

Domeniu	Cetățean/ă	Autoritate publică	Mediul academic	Mediul de afaceri	Tânăr/ă	Șomer/ă	Diaspora	Altă categorie	Total
Transparența bugetară	12	3	2	2	3	0	1	2	25
Integritate și prevenirea corupției	9	0	2	2	2	1	1	5	22
Achiziții publice deschise	10	1	3	2	2	0	1	1	20
Monitorizarea utilizării fondurilor europene	7	4	1	2	2	0	1	1	18
Educație pentru participare publică	6	4	0	1	1	1	1	3	17
Acces la informații publice	7	2	2	0	1	0	1	3	16

Consultări publice la nivel național	8	0	0	3	1	0	1	3	16
Spațiul civic (activitatea ONG)	7	0	1	1	1	1	0	4	15
Consultări publice la nivel local	4	4	0	1	3	0	1	0	13
Inteligența artificială în sectorul public	4	2	4	1	0	0	0	1	12
Monitorizarea implementării politicilor	5	1	1	2	1	0	1	1	12
Parlament deschis	8	0	0	0	1	0	1	1	11
Participare digitală	6	1	1	1	0	0	0	1	10
Date deschise	3	0	1	0	1	0	1	0	6

Propuneri pentru următorul PAGD

Compartimentul privind propunerile de măsuri ce urmează a fi incluse în următorul Plan de acțiuni pentru guvernare deschisă a fost completat de 38 dintre cei 44 de respondenți. Conform răspunsurilor acordate, se conturează nouă obiective esențiale:

- Transparența activității autorităților publice, precum și transparența utilizării banilor publici și a fondurilor externe (20 de respondenți);
- Creșterea nivelului de participare publică, inclusiv prin promovarea noii legi privind participarea publică în procesul decizional, utilizarea platformelor online de participare publică și descentralizarea procesului de consultare publică (9 respondenți);
- Digitalizarea proceselor, crearea platformelor interactive, cu integrarea inteligenței artificiale (9 respondenți);
- Sporirea integrității și combaterea corupției, inclusiv adoptarea unei legi privind activitatea de lobby (8 respondenți);
- Responsabilizarea autorităților publice (5 respondenți);
- Asigurarea publicării datelor deschise (3 respondenți);
- Dezvoltarea mediului de activitate și a sustenabilității financiare pentru ONG (2 respondenți);
- Asigurarea formării profesionale a funcționarilor publici (2 respondenți);
- Reducerea birocrăției (1 respondent);
- Reforma administrației publice centrale (1 respondent);
- Transparentizarea finanțării organizațiilor societății civile (1 respondent).

Una dintre cele mai frecvent menționate măsuri vizează creșterea transparenței financiare și instituționale. Respondenții solicită publicarea integrală și accesibilă a tuturor cheltuielilor publice, a achizițiilor, a investițiilor, a granturilor și a proiectelor finanțate din bani publici, precum și asigurarea transparenței performanțelor instituționale, a deciziilor adoptate și a progreselor înregistrate în implementarea politicilor publice.

De asemenea, se consideră importantă introducerea măsurilor de sporire a participării publice, precum și de descentralizare a consultărilor publice prin organizarea acestora inclusiv la nivel de regiuni. Participanții la sondaj au pus accentul și pe adoptarea și promovarea noii legi privind participarea publică în procesul decizional, dezvoltarea unor mecanisme funcționale și accesibile

de consultare publică la toate nivelurile administrației, inclusiv transmiterea live a ședințelor autorităților publice și implicarea reprezentanților societății civile în procesele instituționale.

Un alt subiect prioritar îl constituie combaterea corupției și sporirea integrității în sectorul public. Respondenții au propus introducerea unor măsuri specifice, precum publicarea indicatorilor privind combaterea corupției, transparentizarea beneficiarilor efectivi ai companiilor contractate de autorități publice, pilotarea pactelor de integritate pentru proiecte mari de infrastructură sau achiziții cu risc ridicat, cu monitorizare independentă din partea societății civile, adoptarea unei legi privind activitatea de lobby și crearea unui registru public, care să asigure transparența activității respective.

Suplimentar, a fost accentuată necesitatea digitalizării proceselor instituționale, inclusiv prin integrarea inteligenței artificiale. În acest sens, s-a menționat dezvoltarea unor platforme digitale, care să permită monitorizarea în timp real a bugetelor, a investițiilor și a performanței autorităților publice, participarea publică în procesele decizionale, atragerea tinerilor în luarea deciziilor etc.

Celelalte măsuri menționate (responsabilizarea autorităților publice, formarea profesională a funcționarilor, reducerea birocrăției, publicarea datelor deschise, reforma administrației publice centrale, transparentizarea finanțării organizațiilor societății civile) tind să amplifice obiectivele descrise anterior, contribuind la sporirea gradului de deschidere al autorităților publice.

În concluzie, așteptările respondenților față de noul Plan de acțiuni pentru guvernare deschisă sunt ca acesta să includă măsuri care să asigure un grad sporit de transparență, participare publică, responsabilitate, integritate, și digitalizare, astfel încât autoritățile publice să devină mai deschise, mai transparente și orientate spre cetățeni.